

AZ ALKOTMÁNYBÍRÓSÁG 3186/2022. (IV. 22.) AB VÉGZÉSE

alkotmányjogi panasz visszautasításáról

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

v é g z é s t:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Pfv.I.21.031/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

I n d o k o l á s

- [1] 1. A jogi képviselő nélkül eljáró természetes személy indítványozó 2021. június 9-én az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a szerinti alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz, melyben, illetve a 2021. október 14-én benyújtott indítványkiegészítésében kérte a Győri Járásbíróság P.22.079/2018/12. számú ítélete, a Győri Törvényszék 1.Pf.20.223/2019/10. számú ítélete és a Kúria Pfv.I.21.031/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését, mivel azok véleménye szerint ellentétesek az Alaptörvény V. cikkével, XIII. cikk (1) bekezdésével, XXII. cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével, 25. cikkével és 28. cikkével.
- [2] 2. Az indítványozó egy ingatlan-nyilvántartási bejegyzés törlése iránti per felperese volt; az alapul szolgáló tényállás a következő volt.
- [3] Az indítványozó ingatlanát egy devizahitel-alapú adósság meg nem fizetése miatti végrehajtási eljárásban elárverezték. A végrehajtási eljárás – az annak megszüntetésére irányuló eljárás befejezéséig – egy ideig fel volt függesztve, azonban az ingatlan árverését már a felfüggesztés előtt kitűzték, majd a felfüggesztés ideje alatt az ingatlan árverésére is sor került, az árverési vevő pedig az ingatlan vételárát megfizette. A végrehajtási eljárás megszüntetése iránti per a felperes adós számára sikertelenül ért véget, abban megállapították, hogy a végrehajtás jogszerű, így a végrehajtás felfüggesztése is véget ért, a végrehajtás folytatódott. Az árverési jegyzőkönyvnek, illetve az árverésnek magának a szabálytalanságaira hivatkozva az indítványozó végrehajtási kifogást terjesztett elő; ennek alapján az eljáró Győri Járásbíróság első fokon, majd a Győri Törvényszék másodfokon is megállapította, hogy bár eljárási hiba volt a felfüggesztés ideje alatt eljárási cselekményt foganatosítani, akkor is, ha a végrehajtó a felfüggesztésről csak később, az eljárási cselekmény foganatosítása után értesült, ám a felfüggesztésre okot adó eljárás a végrehajtási eljárás szabályszerűségének megállapításával ért véget, így anyagi jogi hiba az ügyben nem merült fel. Az eljárási cselekmény megsemmisítése és annak megismételtetése ugyanazon eredménnyel járt volna, így a bíróságok a végrehajtási kifogást elutasították, megállapítva, hogy anyagi jogi értelemben az árverés, így az árverési vevő tulajdonszerzése jogszerű volt.
- [4] Ezt követően nyújtott be az indítványozó keresetet a Győri Járásbírósághoz, melyben, immáron polgári perben, az árverési vevő tulajdonjogának törlését kérte a polgári bíróságtól. Az ügyben első fokon eljáró Győri Járásbíróság P.22.079/2018/12. számú ítéletével megállapította, hogy a kereseti követelés alaptalan, az ugyanis tartalmilag az árverési vétel szabálytalanságaira hivatkozott, ez ügyben azonban a végrehajtási eljárásban kell kifogást előterjeszteni, ami meg is történt, azt a bíróság első- és másodfokon is elutasította. Ezt követően a végrehajtási eljárással kapcsolatos vélt szabálytalanságok vitássá nem tehetők, különösen nem egy polgári perben. Az ügyben megítélést igénylő kérdés így arra a jogkérdésre korlátozódott, hogy polgári perben, jelen esetben egy ingatlan-nyilvántartási törlési perben vitássá tehető-e a végrehajtási eljárás állított szabálytalanságai. A járásbíróság kimondta, hogy nem, így a keresetet elutasította.
- [5] Az elsőfokú döntéssel szemben az indítványozó felperes fellebbezést nyújtott be; a másodfokon eljáró Győri Törvényszék 1.Pf.20.223/2019/10. számú ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét, annak érdemben helyes indokaira tekintettel, azokkal mindenben egyetértve, helybenhagyta. A kizárólag a fellebbezésben előadott, az elsőfokú eljárás felperes által vélt szabálytalanságaival kapcsolatos érvekre reagálva kifejtette továbbá, hogy az elsőfokú bíróság a hiánypótlási felhívás határidejét rosszul számolta ki, emiatt az időben beadott hiánypótlásra tekintettel a per kezdő napja korábbi, mint amit az elsőfokú bíróság meghatározott, mindez azonban

az alapul fekvő jogkérdések mikénti megítélését nem érinti. A rövid ideig tartó elsőfokú perfelvételi és érdemi tárgyalással kapcsolatos panaszra pedig indokolásában előadta, hogy jogkérdésben nem szükséges tényekre bizonyítást felvenni, különösen ha azok egy másik (jelen esetben a korábbi végrehajtási) eljárásra tartoznak, így a tárgyalás lehet rövid; a jegyzőkönyvezésnek a felperes által utólagosan állított szabálytalanságaival kapcsolatban pedig semmilyen indítvány nem érkezett az elsőfokú eljárásban, a felperes nem kérte a szerinte hibás jegyzőkönyv kijavítását sem, így ezen állítás vonatkozásában a felperes semmilyen bizonyítékot nem tudott felmutatni.

- [6] A jogerős ítélettel szemben az indítványozó felperes felülvizsgálati kérelmet nyújtott be a Kúriához; az azonban Pfv.I.21.031/2020/2. számú végzésével a kérelmet érdemi vizsgálat nélkül visszautasította, mivel vagyoni perben – mint amilyen az ingatlan-nyilvántartási törlési per – nincs helye felülvizsgálatnak, ha a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét azonos jogszabályi rendelkezésre és jogi indokolásra utalással hagyja helyben. Mivel jelen ügyben a másodfokú bíróság érdemben egyetértett az elsőfokú bíróság ítéletével és annak jogi indokaival, továbbá a törlési per – lévén az ingatlan értéke meghatározható – vagyoni per, így felülvizsgálatnak nincs helye.
- [7] 3. Ezt követően az indítványozó alkotmányjogi panaszt nyújtott be az Alkotmánybírósághoz melyben – az indítvány-kiegészítésében pontosított kérelme alapján – kérte a Győri Járásbíróság P.22.079/2018/12. számú ítélete, a Győri Törvényszék 1.Pf.20.223/2019/10. számú ítélete és a Kúria Pfv.I.21.031/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Érvelése szerint a támadott döntések ellentétesek az Alaptörvény V. cikkével, XIII. cikk (1) bekezdésével, XXII. cikk (1) bekezdésével, XXIV. cikk (1) bekezdésével, XXVIII. cikk (1) és (7) bekezdésével, 25. cikkével és 28. cikkével.
- [8] Hivatkozása szerint mind a három támadott döntés sértette elsősorban a tisztességes bírósági eljáráshoz való, az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdése által, valamint a tisztességes hatósági eljáráshoz való, az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése által biztosított jogát. A panasz indokolásában, a bíróságok eljárására korlátozódva, azt állította, hogy a bíróságok megsértették a pártatlan bírósági eljárás követelményét, mert részrehajlóan jártak el az ügyben, és nem törölték a szerinte jogszerűtlenül tartott árverés alapján az árverési vevő javára bejegyzett tulajdonjogot. Mivel az árverési jegyzőkönyv számos jogi hibában szenved, ezért szerinte az árverés a törvény erejénél fogva hatálytalan, az ilyen cselekményhez pedig joghatások nem fűződhetnek. Ugyancsak részrehajló ítélezést valósított meg véleménye szerint az is, hogy az elsőfokú bíróság a hiánypótlási határidő utolsó napján már visszautasította a keresetlevelet, akkor is, ha később új ügyszámra iktatva azt mégis érdemben elbírált; valamint az is, hogy a végrehajtási kifogás elbírálása során – egy másik, de az ingatlanhoz kapcsolódó eljárásban – a polgári perben eljáró bírói tanács két tagja is eljárt.
- [9] Ugyancsak sérti a pártatlan bírósághoz való jogot az, hogy az elsőfokú bíróság, arra hivatkozva, hogy a perben pusztán jogkérdések eldöntése szükséges, nem vett fel bizonyítást, miközben az indítványozó véleménye szerint az árverés szabálytalanságaival kapcsolatos bizonyítékoknak szerepe lett volna az eljárásban, ezeket azonban nem terjeszthette elő. Az is sérti a pártatlan bírósághoz való jogot, de egyben a jogorvoslathoz való, az Alaptörvény XXVIII. cikk (7) bekezdése szerinti jogot is, hogy a másodfokú bíróság a járásbíróság ezen eljárási hibáira szerinte érdemben nem reflektált, és nem tette lehetővé, hogy a felperes a bizonyítékait előterjessze, valamint nem ismételtette meg az eljárási hibában szenvedő elsőfokú eljárást. A jogorvoslathoz való jog sérelmét idézte elő az is, hogy a Kúria vagyoni pernek tekintette a törlési pert, így megfosztotta őt a felülvizsgálat lehetőségétől. A bíróságok az indokolási kötelezettségüknek sem tettek eleget, mert nem határozták meg részletesen mindazon jogszabályokat, amelyekre tekintettel a saját korábbi tulajdonának ingatlan-nyilvántartási visszajegyzését elutasították. Mindezek sértették az Alaptörvény XIII. cikk (1) bekezdése szerinti tulajdonhoz való jogot, valamint az Alaptörvény V. cikkét és XXII. cikk (1) bekezdését, továbbá 28. cikkét is, mivel az eljárás eredményeképpen ingatlanától megfosztották őt, és az állam nem védte meg otthonát.
- [10] 4. Az Abtv. 56. § (1) bekezdésében előírtak szerint az Alkotmánybíróságnak elsődlegesen az alkotmányjogi panasz befogadhatóságáról szükséges döntenie. Az 56. § (2) bekezdése értelmében a befogadhatóságról dönteni jogosult tanács mérlegelési jogkörében vizsgálja az alkotmányjogi panasz befogadhatóságának törvényben előírt feltételeit, különösen a 27. § szerinti érintettséget, a jogorvoslat kimerítését, valamint a 29–31. §-ok szerinti feltételeket. E vizsgálat alapján az Alkotmánybíróság azt állapította meg, hogy az alkotmányjogi panasz érdemi elbírálásra alkalmatlan, ennek alapján nem fogadható be.

- [11] Az indítvány a felülvizsgálati döntést illetően határidőben érkezett, a sérelmezett bírósági döntések mindegyike alkotmányjogi panasszal támadható, az indítványozó a jogorvoslati lehetőségeket kimerítette, az indítványozó érintettnek minősül. Az első- és másodfokú döntést illetően azonban a panasz határidőn túl érkezett, ennek alapján azok tekintetében az indítvány érdemben nem vizsgálható. Ha a Kúria azt állapítja meg, hogy a felülvizsgálati eljárás lefolytatására nincs lehetőség, az Alkotmánybíróság a Kúriának ezen nem érdemi döntésén keresztül az ügy érdemében hozott jogerős döntést csak két esetben vizsgálhatja. Akkor, (i) ha az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg – az Abtv. szerinti határidőben – alkotmányjogi panasszal is megtámadta, vagy (ii) ha a Kúria végzését mérlegelési jogkörben hozta meg, amely mérlegelés eredményére az indítványozónak bizonyosan nincs ráhatása. Mivel jelen ügyben a Kúria a támadott végzését nem mérlegelési jogkörben hozta meg, hanem számára kötelező, mérlegelést nem engedő törvényi rendelkezések alkalmazásával, melyek alapján jelen ügyben a felülvizsgálat törvény alapján kizárt, és az indítványozó a jogerős döntést a felülvizsgálati indítvánnyal egyidejűleg nem támadta meg, így az elsőfokú, valamint a jogerős másodfokú bírósági döntés tekintetében a panasz benyújtására nyitva álló határidő letelt, ezek érdemi vizsgálatára tehát az Abtv. 30. § (1) bekezdés sérelme okán nem kerülhet sor.
- [12] Az Alaptörvény XXII. cikk (1) bekezdése, valamint 25. és 28. cikke nem tartalmaz Alaptörvényben biztosított jogot, azokra alkotmányjogi panaszban hivatkozni nem lehet, emiatt a panasz e vonatkozásban nem felel meg az Abtv. 27. § (1) bekezdés a) pontjában foglalt előírásnak.
- [13] Az Alaptörvény V. cikke a tulajdont fenyegető jogtalan támadás elhárításának jogát, azaz a polgári anyagi jogi jogos önhatalom, illetve a büntető anyagi jogi jogos védelem jogát biztosítja, a panasz indokolása azonban e vonatkozásban semmilyen releváns, alkotmányjogilag értékelhető indokolást nem tartalmaz azzal összefüggésben, hogy e jogot egy polgári perben született döntés hogyan, mi módon veszélyezteti. Az Alaptörvény XXIV. cikke pedig a tisztességes hatósági eljáráshoz való jogot biztosítja, azaz a közigazgatási szervek eljárásai kapcsán nyújt védelmet a természetes személyeknek és más jogalanyoknak, jelen ügyben azonban közigazgatási szervek akár közigazgatási hatósági, akár más jellegű eljárására nem került sor, így e vonatkozásban ugyancsak hiányzik az alkotmányjogilag releváns indokolás arra nézve, hogy a támadott döntések miként és mennyiben sértik az indítványozó ezen alkotmányos jogát. Az Alaptörvény V. cikke és XXIV. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tehát a panasz nem felel meg az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontjának, mert nem tartalmaz alkotmányjogilag értékelhető indokolást arra nézve, hogy a támadott bírói döntések miért ellentétesek az Alaptörvény e rendelkezéseivel.
- [14] A panasz egyebekben a támadott döntés tartalmi kritikáját foglalja magában, és a bíróság tényállás-megállapítási tevékenységét, elsősorban a bizonyítékok értékelését, és azon jogértelmezést sérelmezi, hogy a felperes indítványozó állított jogsérelmei a végrehajtási eljárásban, végrehajtási kifogás keretében terjeszthetők elő, mert jogi tartalmuk a végrehajtás szabálytalanságaival kapcsolatos kifogás megfogalmazása. A panasz tartalma szerint a tényállás felülvizsgálatára és a bírósági jogértelmezés és jogalkalmazás megváltoztatására, összességében egy más tartalmú, a felperes pernyertességét eredményező ítélet meghozatalára irányul; érdemi alkotmányjogi okfejtést nem tartalmaz. Ennek okán az indítvány nem veti fel annak a lehetőségét, hogy akár a bírói döntések bármelyikét érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenesség történt volna, akár hogy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésről volna szó, nem tekinthető ilyennek az sem, hogy az eljáró bírói tanács tagjai a felperes indítványozó más tárgyú, a jelen perhez jogilag nem kapcsolódó ügyében eljárak, így a panasz nem felel meg az Abtv. 29. §-ában meghatározott feltételnek.
- [15] A tényállás megállapítása és az ehhez vezető bizonyítékok felvétele és értékelése, ezen belül az alapul fekvő jogkérdések meghatározása, valamint a jogszabályok értelmezése a bíróságok, ezen belül is elsősorban a Kúria, nem pedig az Alkotmánybíróság hatáskörébe tartozó kérdés. Az Alkotmánybíróság továbbá már a 3325/2012. (XI. 12.) AB végzésben kifejtette, ezzel kapcsolatos gyakorlata pedig azóta is töretlen, hogy „[a]z Alkotmánybíróság az Alaptörvény 24. cikkének (1) bekezdése alapján az Alaptörvény védelmének legfőbb szerve. [...] [A]z Alkotmánybíróság az alkotmányjogi panaszon keresztül is az Alaptörvényt, az abban biztosított jogokat védi. Önmagukban [...] a rendes bíróságok által elkövetett vélt vagy valós jogszabálysértések nem adhatnak alapot alkotmányjogi panasznak. Egyébként az Alkotmánybíróság burkoltan negyedfokú bírósággá válna.” {3325/2012. (XI. 12.) AB végzés, Indokolás [13]}

- [16] 5. A fentiek alapján az Alkotmánybíróság a Győri Járásbíróság P.22.079/2018/12. számú ítélete, a Győri Törvényszék 1.Pf.20.223/2019/10. számú ítélete és a Kúria Pfv.I.21.031/2020/2. számú végzése alaptörvény-ellenességének megállapítására és megsemmisítésére irányuló alkotmányjogi panaszt, az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) és h) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2022. március 29.

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Handó Tünde
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Márki Zoltán
alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Pokol Béla
előadó alkotmánybíró helyett

Dr. Schanda Balázs s. k.,
tanácsvezető alkotmánybíró
az aláírásban akadályozott
dr. Szívós Mária
alkotmánybíró helyett

Alkotmánybírósági ügyszám: IV/2400/2021.

